

A politikai brigantik ezen fajtát feltaláljuk a községi előjárók, megyei bizottsági és iskolaszéki tagok soraiban, és ha már most megmondolják az ember, hogy a népet ezek vezetik, mi mindent elkövetnek azok? Az erkölcsletelenségnek hány módját veszik igénybe azok, hogy a községen a megyében magoknak a fenn kitűzött műkedvelő cél érvényesíthetése tekintetében a megkívántató befolyásos állást biztosítsák?

Igaz, Bismarck azt tartja, hogy ez embereknek általában nincs büszkeségük, hogy készek alacsony haszonért lealacsonyítani magukat; én részemről ezt mégis csak kivételesen fogadom el, de oly vésthozzónak tekintem ezt a depravációt, hogy szeretet hazánk érdekeit ha most nem is mindjárt, de jöhet idő, a mikor veszélyeztetve látom. — Ilyen eljárásokkal sokkal nagyobb seb ejtjük a nemzet erkölcsén, hogysen azt valamely párt diadala kigyógyíthatná és ösztintén mondom, hogy ez áron magának a szabadelvű pártnak, ha arról győződtem meg, hogy a többséget az „alapítóknak” köszöni diadalát, megünnepelni nem kívánám.

Hogy az erkölcsrontó brigantik magukhoz jöve önszántukból jobb utra térnének: arra nincs kilátás, de arra igenis van idő, van elég út és mód, hogy vállvetve ezen áramlatnak gátat vessünk.

Mint volt képviselőjelölt, mint volt kortes a „műkedvelők” által előadott e drámát sokszor végig néztem már és nem tudom, másra igen-e, de reám legalább azt a hatást tette, hogy ha nem akarunk nagyobb nemzeti katasztrófát látni: tartózkodjunk az ilyen előadásokhoz a bementi díj fizetésétől. Még nem késő.

Künle József.

A z okkupáció.

Szerajevo elfoglalása.

Bécs, aug. 20. Az osztrák-magyar csapatok hétfőn aug. 19-én heves küzdelem után bevették Szerajevo-t. Bővebb részletek következnek.

Bécs, aug. 20. Dobojból érkezett jelentés szerint Szapary altábornagy csapatait tegnap este megtámadták, de a támadás hosszabb küzdelem után visszaveretett. Schmigoy altábornagy könnyű sebet kapott.

Bécs, aug. 20. Tegethoff altábornagy a 6. hadosztály 1. és 2. hegyi dandárával Zenicából a kakani-viszokai uton a Szerajevo felé indították. Tegethoff csatát állott ki Kakani mellett, melyről a következőket jelenti:

E hó 15-én Kakanihoz érkezve körülbelül 500 felkelő támadott meg; de ezek rögtön szétszédtek. Még az éjjel megkezdtem az átkelést a Bosznán Popovic mellett, és egy zászlóaljat a jobb parton hagytam balszárnyam fődőzésére.

A balparton Kolotics közelében a defilé toroklatánál 10^{1/2} órákor heves tüzeléssel támadták meg a fölkelők az előhadat, a kik igen jó állást foglaltak el, hasonlóképen a jobb parton haladó zászlóaljat is. Másfél óráig tartó harc után, mely időt az ellenség megkerülésére használtuk föl, az ellenség visszavonult a balparton. Ekkor Csitluki nyomult előre a derékhad és előhada megszállotta a hánt. A jobb parti zászlóalj nagyobb ellentállásra talált, de mégis Busicsig nyomult előre. Az utközet nyolc sebesültbe került.

Aug. 17-ről jelenti Tegethoff: Ma reggel 5 órákor előnyomultam Viszoka felé a jobb hadoszlop, és a Boszna jobb partján levő oszloppal szintén 5 órákor, a derékhaddal ellenben reggel 7^{1/2} órákor a meze uton, 8 óra felé az ellenségre bukkantunk, mely a Podvinaszna mentében a Boszna jobb partján fekvő Caicitól egészen a balparton levő Kralynerác hegyig húzódó vonalat elég sűrűn, nevezetesen pedig a Vratnicát redifekkel tartotta megszállva, és rendkívül heves tüzelést kezdett. A csapatok, melyeknek az ellenség balszárnyát kellett megtámadni, nagyon lassan haladtak előre; végre azonban hosszas és elkeseredett harc után visszaveretett az ellenség Viszoka felé.

Kaltenbrunner alezredes a balparton szintén visszavonulásra kényszerítette az ellenséget. Abban a pillanatban, midőn hátrálni kezdett az ellenség, érkezett meg Müller vezérőrnagy két zászlóaljjal és egy üteggel, a kit a hadtest parancsnoksága küldött segítségemre. Azonnal megszálltam Viszokát, a hol sok fegyvert és löszert találtunk.

A csapatok nagyon kifáradtak a rosztalajon, én tehát táborba szállítottam őket. Vesztésünk: 2 tiszt és 80 ember megsebesült, 4 ember elesett. Tegethoff ezen jelentést csak tegnap reggel kaptam meg; azért csapataimnak, valamint az ő csapataimnak fáradsága miatt, bármennyire ohajtottam is volna, nem indulhattam el Szerajevo felé, és Blazni mellett maradtam hadoszloppal, Tegethoff pedig Han Szeminovácig nyomult előre.

Délután 2 órákor az egyetlen kevésbé szennvedett csapattal, 2 század huszárral és 2 ágyúval kémszemlélt tartottam Szerajevo felé. Ekkor azt tapasztaltuk, hogy a fölkelőknek a lukováci magaslaton négy ágyúra való ütegszámk van, de a Kobila-Glava előfokot nem szállották meg.

Tegethoff egész hadoszlopával megmászta a Kozarszko brdot. A derékhad a következő rendeletet kapta ma: Kaiffel vezérőrnagy (5 zászlóalj, egy könnyű tábori üteg és egy hegyi üteg) reggel 4 órákor elindul a táborból, az országoton, egészen körülbelül Zlice irányáig, ott Kotori felé fordul. hol balra kanyarodik, illetőleg megmászja a La-

zarina lejtőjét és azután Debelo brdo irányában Szerajevo felé megy.

Villetz ezredes (3 zászlóaljjal és a tartalék tüzérség 3 nehéz üteggel) Kratinszel felé megy az országoton, de hogy mint hátulsó lépcső szerepelhessen, Kaiffel vezérőrnagyot követi. Villetz ezredes oszlopához még 1^{1/2} escadron oszlatott be, Kaiffel pedig csak fél escadront kapott.

Tegethoff altábornagy, a ki megtartotta Müller vezérőrnagy különítményét, hogy ezt ne fárassza a hozzám való visszaküldés által, utasítást kapott, hogy a Paszan brdo magaslataira törekedjék.

Sűrű köd kedvezett a csapatok elindulásának, melyek vesztésgel nélkül érkeztek a számukra kijelölt helyekre. Az első ágyulövésöket 6^{1/2} órákor Tegethoff hadoszlopa tette meg a fallal kerített várac ellen, melyben több ágyút helyeztek el a fölkelők. 7 egyfél órákor kiszegte Villetz alezredes nehéz ágyút Bufaljenél, és ágyuharcba elegyedtek a váracsással. Villetz ugyanakkor megtámadta Kratinszelo mellett a fölkelők hadállását is, mely vadárakkal is meg volt erősítve.

Kaiffel vezérőrnagy nagy fáradsággal mászhatta meg az ellenzék hadállásait Mrdzidjije és a Trelevic hegy mellett, és lassan tudta visszazszorítani az ellenséget, és ámbár Villetz ezredes támogatotta őt, mégis csak 10 óra 5 perckor ért föl a Debelo brdora. Kaiffel hegyi ágyúinak tüze elnémitotta a váracs ágyút, melyek erősen tüzeltek Villetz és Tegethoff csapatai ellen. És most csatláncokba oszlova nyomult a gyalogság a város ellen.

Most a legborzasztóbb küzdelem fejlődött ki; minden házból, minden ablakból, a kapuk hasadékain löttek csapatainkra, még az asszonyok is részt vettek a harcban, sőt még a város nyugati végén fekvő katonai kórházban levő betegek és sebesültek is küzdöttek.

A harc 1 és fél óráig tartott. A vad fanatizmus hitelen jeleneteket szolgáltatott, és csak csapataink jó szívűségének és fegyelmének köszönhető, hogy nagyobb kárt nem szenvedett a város; néhány ház azonban a lángok martaléka lett.

Vesztéségünk, fájdalom, nem jelentéktelen. Megsebesült: Dilmost őrnagy a 38. gyalogezredből, Eimonberger őrnagy az 52. gyalogezredből, Andreánszky százados a 46. gyalogezredből, mind veszélyesen. Gotzani marquis hadnagy a 12. tüzérezredből könnyű sebet kapott.

Az elfoglalt diadaljelek számát még most nem lehet megmondani. Különösen ki kell emelnem a harcban részt vett valamennyi csapat vezetéséért és odaadásáért, mindenekelőtt pedig az összes tüzérség rendkívül hatásos működését. A hadoszlopok parancsnokai kiváló dicséretet érdemelnek. A megjutalmazandók névsorát legalázatosabban elő fogom terjeszteni.

A fölkelők szétszedtek minden irányban, kivált Gorazda és Rogalica felé. A harc befejezése és a város teljes megszállása után, a császári zászlót kitűztük a váracsra a hymnus hangjai közt; a csapatok 101 ágyulövessel és örömrivallással üdvözölték.

Szerajevo, 1878. aug. 19.

Philippovics.

Füldői levél.

Zajzon, 1878. aug. 18.

Bevezetés — Zajzon — Füldői tudósítás. — Visszapillantás. — Béli publikum és diskursus. — Kellemes állapotok. — Családok. — Boldogító érzés. — Füldői szép szemek. — Szórakozás. — Újhal. — Előismerés. — Béli névsor. — Kedves ismerősök. — Gyöngyosorfogók. — Saját hajzat. — Bálkirálynő. — Viszontlátás és a többi angolul.

Mínhogy a „Nemere” t. olvasói előtt a Zajzoni füldő ma több erdélyihoni füldők között annyira ösmeretes, mint Előpatak, Tunsád, avagy a málnási füldő; ezen okból mellözve itt Zajzon bővebb leírását, sőt még a természeti fekvés előnyös oldalait, valamint a táj regényes, megragadó szépségeit is hallgatással mellözve, csupán a társas élet és az ideai saison kellemes élményeinek keretéből kívánok némelyeket röviden megemliteni

Mielőtt pedig tudósításon tulajdonképi tárgyára térnék, — előre meg kell jegyezmem, — hogy némelyek (avagy épen a füldői szépnem) részéről, nehogy félreértést szüljön az, ha némely vonásainban festésem az eredetiséget talán elléggé híven vissza nem tükrözné, sőt inkább méltóztassanak ezt azon körülménynek tulajdonítani, hogy a tudósító szemüvegen át nézve a dolgokat tanácsosabbnak vélte ez alkalommal a tulságos öszinteségtől is tartózkodni.

Ezen bevezetés után kezdjük tehát ott a dolgot, a hol tulajdonkép már be is végezhetnők.

Először is vessünk egy rövid visszapillantást a folyó hó 11-ikén a „magyarság” részéről rendezett táncmulatságra.

Gondoljon az olvasó egy 8 öl hosszúságú és 6 öl szélességű termet egyszerű fenyőágakkal és tükrökkel díszítve, melyben egy nagy válszékű zsufolt közönség hullámsík föl és alá, — a melynek zsvájvjában a társalgás folyamáról pedig legtisztább fogalmat szerezhet magának az olvasó úgy, ha találékonyabból ide itgatók a sorrendben néhány „schlagwort”-ot mely imitt-amott a bálterem gőzkörében fölhangozt; „Nancsi”, „lábszj”, „mopsli”, „vetrece”, „magysám”, „zäptojás”, „katharus”, „angyal”, „mismás”, „gurken salat”, „puder”, „szap-

pan”, „gyomorgörccs”, „Jaj a lábom, jaj a hátam” stb. stb. Ily kellemes állapotok közepett báli gyönyörmerengésből elég korán kiábrándulva. — egy szabad folyósóra menekültem és onnan vizsgáltam tekintetemmel a mulatók édes örömeinek pikáns kifejezéseit.

Es bizon ha szántam, de irigyeltem is a táncszomjas schwalisereik szerepét; kik ismerőseimnek gyöngéd arcrözsáit — verejtékkök hatalmas csepjeiben — annyira gyakran öntözték és áztatták.

Ez képe a 11-iki bálnak.

Azonban nagyon csalódnék az, ki mindezekből azt következtetné, hogy a zajzoni füldő a publikum a kellemes időtöltések és élvezetek hiányában szűkülökdiök.

Ezt épen nem mondhatni. Sőt nem is tanácsolnák P. J. B. V. és Homokai doctor barátaim, hogy valaki ilyesim állítson, mert hiszen ök úgy külön külön, mint együtt is azon fáradhatlan arangeurjei az itteni társas élet ártatlan örömeinek, a kik ha nem is egyetlen, de bizonyára egy édes boldogító érzést és fáradságuk gazdag jutalmát találták abban, ha a „füldői szép szemek” egy-egy mosolygó angyali tekintetért minden lehető megkísértének a mi (természetesen a legolcsóbb mód on) leginkább célhoz vezet és a folyotonos szórakozást, a kedélyes hangulatot hétről-hétre biztosítani képes.

Azonban másoké az érdem a 18-án tartott bál em'ekieért.

Fogadják itt a füldői felügyelőség részéről Schnell és Alesius urak a páratlan csin és kiváló gondtal rendezett táncestély körül tanusított buzgalomk és fáradságukért, — megbízóim nevében, — az összes jelenvolt nők részéről is öszinte elismerésünket.

Csak azt sajnálom most, hogy e báli tudósítás keretében a jelenvolt diszes közönség minden tagját nem foglalhatom. — Azonban még sem tehetem, hogy némelyeket ki ne emeljek azok közül, kik méltán jogos igényt tarthatnak erre.

Ilyenek pedig a többek közt a bájos és szellemdu Moga Irén és testvére Otillia Brassóbi, a n. szebeni pénzügyigaztató neje: Tüzkövine uraszony két csinos leányával; a fiatal szépség Jekkel Blanka, Bisztrai Mari és Fiscser Eliz kisasszonyok, továbbá Mager K. volt orsz. gyűlési képviselő vidám két leányával; Kobi K. volt orsz. gyűlési képviselő családjával, Popu József és Onaciu Sándor törvsz. bírák utóbbi kedves nejevel, ugy szintén a szép Gíngöl, Retch és Neurihrer leányok.

Végül még örömet kell megemlitenem bukeresti kedves ismerőseimre a bájos Grünvald növőreket. Es most engedjék meg kedves Helén és Károlin nagyságaim, hogy ez alkalommal, mult évi tudósításomban elkövetett véletlen figyelemtelenséget azzal pótoljam helyre, hogy önöknek ezenel nyilvánosan is tudomásukra jutassam abeli kiváló tiszteletem és nagyra becslésemet, mikép az önök kedves társaságukban mindig örömet veendek részt és büszke vagyok arra.

Ugy legyen meggyőződve Karolin nsga, hogy nem csupán pusztá szó és üres phrasist volt azon egyéni véleményem, miszerint a női kellem egyéb szükségét mellett a „gyónsorfogók” és a „saját hajzat” ábrándos fürtei a női szépség és testi bájnak oly lényeges kiegészítő részét képezik, hogy ezek híjával „bálkirálynő” a szó valódi értelmében alig is tudnék képzeln.

Isten velünk a viszont látásig.

I hope you will find me to suit your taste. Do you wish to have any thing else (?) and if one is not enough? I have more at your service Every thing is ready.

Sz.—i.

Az egyetemes tantó-gyűlés.

Az országgházban élénk volt a mozgalom. Hazánk néptanítói III. egyetemes gyűléseket tartották.

Délután 4 órákor a II. egyetemes gyűlés kebeléből kiküldött 50-es bizottság tartott ülést az országgház 1. sz. termében, melyen a bizottság tagjai teljes számmal vettek részt. — Az ülésen Péterfy Sándor enőkölt s a bizottságot az egyetemes gyűlés ügyrendjének megállapítására hivta fel. Bálint Mihály, biz. jegyző ezután pontonként felolvassa a mult egyetemes gyűlés által megállapított ügyrendet, mely csekély módosítással el is fogadtatott. A megállapított ügyrendet a bizottság az egyetemes gyűlés előtervezte elé bocsátja.

A gyűlés tárgyröndjére nézve a pünkösdi ülésben megállapított sorozatot a bizottság fentartja s elfogadás végett az előtervezetnek is ajánlja, bár Vasady Balogh Lajos ohajtotta volna, hogy a népoktatási törvény revisioja mindjárt az első nap vétessék tárgyalás alá. — Az egyes tisztségekre történendő kijelölésre került ezután a sor. — Minden egyes tisztségre három egyént kell az ötvenes bizottságnak ajánlani az ügyrend értelmében. — Ez ellen többen szólaltak fel, különösen Rill J. vasadi Balogh L. és Györfly Iván, kik minden áron azt akarták, hogy minden egyes tisztségre két tisztán tanítóból alakíttassék meg. A hármas kijelölés mellett megmaradt a bizottság, azonban elhatározatott, hogy egy ember csak egyszer hozassék candidátóba. Megtörővén a hármas kijelölés, annak az előtervezet elé terjesztésével Lakits Vendel titkár bizott meg. Rill J. indítvá-